Vastineet tarkastuslautakunnan v. 2022 arviointikertomukseen

keusote.fi

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

Tarkastuslautakunta

Tavoitteena oli sujuva ja huomaamaton siirtymä ja siinä onnistuttiin hyvin. Välttämättömiä tehtäviä on osattu priorisoida ja niiden valmiudessa on edetty hyvin. Siirtyminen muutosorganisaatiosta pysyvän organisaation toimintaan on tapahtunut hallitusti. Keusoten kuntayhtymän olemassaolo on edesauttanut siirtymistä.

Arviointiin saadun tiedon mukaan tehtävien priorisoinnissa auttoi tiekartta ja valmisteluissa keskityttiin kriittisiin tehtäviin. Ennen hyvinvointialueen aloittamista kaikki kriittiset tehtävät olivat valmiita ja toiminta oli valmiina siirtymään. Kuitenkin alueellisen toimeenpanon valmiusasteen tilannekuvan 1/23 mukaan kriittisiä tehtäviä oli kesken. Tarkastuslautakunta toteaa, että tiekartan valmiusasteen seurannassa ja ajantasaisessa ilmoittamisessa on ollut puutteita. Ei-kriittisiä tehtäviä oli paljon ja niiden seurantaa ei priorisoitu eikä valmiusastetta kaikilta osin seurattu.

Valmistelussa ei ollut kokoaikaista henkilöstöä. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää valmistelevaa henkilöstöä sitoutumisesta ja työpanoksesta hyvinvointialueen käynnistämisessä lyhyessä ajassa ja niukoilla resursseilla.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vastine

- Kiitämme tarkastuslautakuntaa huomioista. Valmistelun ohjaus tuli vastuuministeriöitten kautta, ja tilannetta käytiin STM:n, VM:n ja SM:n kanssa kuukausittain läpi säännöllisesti. Tehtävien priorisoinnissa noudatettiin sekä saatua ohjeistusta että kiireellisyysjärjestystä huomioiden jo kuntayhtymäaikana pohjaksi tehty työ. Ei-priorisoituja tehtäviä ei näin ollen otettu erityiseen seurantaan. Raportoinnissa oli ajoittain viiveitä, ja joitakin todellisuudessa jo toteutuneita tehtäviä kuitattiin tarkistuksissa myöhemmin tehdyiksi. Loppuvuoden 2022 henkilöstömuutoksilla saattoi olla myös vaikutusta raportoinnin ajantasaisuuteen. Hyvinvointialueen käynnistymisen näkökulmasta poikkeamat olivat pieniä eikä niillä ollut käytännön merkitystä.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Toimielinrakenteen tulisi tukea eri toimialojen tarpeita. Nykyisessä mallissa kaikki toimielimet käsittelevät kaikkien toimialojen asioita. Nykyinen hallintosääntö painottaa voimakkaasti aluehallituksen päätösvaltaa, muiden toimielinten tehtävät ovat enimmäkseen valmistelevia.

Tarkastuslautakunta arvioi, että aluehallituksen ja lautakuntien taloudellinen toimivalta ovat sopimus- ja hankinta-asioissa korkeat (sopimukset, sitoumukset, hankinnat, hankintaoikaisut ja lausumat sekä toimitilahankinnat ja vuokrasopimukset) eikä aluevaltuustolla näytä näissä asioissa olevan taloudellisessa toimivaltaa ollenkaan. Taloudellinen toimivalta keskittyy aluehallitukselle.

Tarkastuslautakunta suosittelee Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen nykyisen hallintosäännön määräysten käytännön vaikutusten seuraamista kaikkien toimintojen osalta. Hyvinvointialueen toimielin- ja viranhaltijarakenteen sekä niiden välisten toimivalta- ja vastuusuhteiden tulisi tukea joustavaa ja demokraattista päätöksentekoa.

Vuoden 2022 lopussa voimassa olleessa hallintosäännössä joidenkin toimielinten tehtävät on kuvattu melko yleisellä tasolla. Olisi syytä selkeyttää, mikä on eri lautakuntien rooli merkittävien strategisten ratkaisuiden, kuten hyvinvointialuestrategian, palvelustrategian, talousarvion, palveluverkoston, alueellisen hyvinvointisuunnitelman, hankintastrategian ja osallisuusohjelman valmistelussa. Lisäksi säännöllisesti toistuvien päätöksentekoprosessien osalta olisi hyvä kuvata, millä aikataululla ja missä järjestyksessä valmisteltavat dokumentit tuodaan eri toimielimiin ja edelleen aluevaltuuston päätettäväksi.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tarkastuslautakuntaa ei ole kuultu tehtäviään koskevista hallintosäännön määräyksistä. Lisäksi hallintosäännössä arviointikertomuksen käsittelyaikataulu on päätetty hyvinvointialuelakia tiukemmaksi.

Vastine

- Hallintosäännön määräysten toimivuutta arvioidaan jatkuvasti erityisesti lautakuntien tehtävien määrittelyä ja toimivaltarajoja arvioidaan ja tähän liittyvä hallintosäännön päivittäminen tuodaan valtuustolle päätettäväksi. Ensimmäinen toimintavuosi tuo arvokasta tietoa säännön toimivuudesta käytännössä. Tarkastuslautakunnalla on lakisääteinen oikeus tehdä ehdotuksia itseään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi, ja tämä on syytä ottaa huomioon hallintosäännön osalta.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta katsoo, että vaikuttamistoimielimet on asetettu hyvinvointialueesta annetun lain mukaisesti. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että vaikuttamistoimielimet pääsivät aloittamaan toimintansa vasta loppuvuonna 2022, joten ne eivät ole kaikilta osin asianmukaisesti päässeet vaikuttamaan omien toimintasääntöjensä sekä hyvinvointialueen valmisteluun vuoden 2022 aikana.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että vaikuttamistoimielinten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on lisätty ja pitää tärkeänä, että niitä kehitetään myös jatkossa. Tarkastuslautakunta suosittelee, että vaikuttamistoimielimille myönnettäviä läsnäolo- ja puheoikeuksia vastaavat muutokset päivitetään hyvinvointialueen hallintosääntöön.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että jatkossa valmistelussa tulee mahdollistaa vaikuttamistoimielinten tosiasiallinen ja lainmukainen osallistuminen itseään ja edustamaansa ryhmää koskevaan päätöksentekoon.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vastine

- Vaikuttamistoimielimet aloittivat työskentelynsä epävirallisesti jo vuoden 2022 alussa osallistuen aktiivisesti sekä hyvinvointialueen valmisteluun että omien toimintasääntöjensä luomiseen. Toimintasääntöjä työstettiin kahdessa eri työpajassa kevään ja syksyn 2022 aikana, lisäksi ennen niiden hyväksyntää vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto käsittelivät toimintasääntöjä. Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto antoivat itse tästä valmisteluprosessista ja vaikuttamismahdollisuuksistaan hyvää palautetta. Toimintasääntöjen vahvistaminen aluehallituksessa ei edennyt aikataulussa, jota vaikuttamistoimielimet toivoivat ja tästä saatiin kriittistä palautetta
- Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimillä on laajat läsnäolo- ja puheoikeudet päättävissä toimielimissä verrattuna alueen kuntiin tai muihin hyvinvointialueisiin. Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston edustajilla on läsnäolo- ja puheoikeus hyvinvointialueen molemmissa lautakunnissa sekä valtuustossa
- Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto ovat työskennelleet aktiivisesti vuoden 2023 ajan. He ovat käsitelleet useita itseään ja edustamiaan tahoja koskevia asioita sekä antaneet lausuntoja.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että jatkossa hyvinvointialueella tulisi taata monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia eri ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville asukkaille. Osana vaikuttamisen mahdollistamista tulee kiinnittää huomiota myös päätöksenteon läpinäkyvyyteen. Hyvinvointialueellamme tulee edelleen tarkastella ja kehittää tarpeen mukaan asukkaiden mahdollisuuksia löytää tietoa hyvinvointialueen päätöksenteosta. Asukkaiden tulisi saada helposti ja selkeäkielisesti tietoa siitä, ketkä päättävät mistäkin asioista, miten päätösprosessit etenevät ja miten hän voi päätöksentekoon vaikuttaa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on tarjottu monia, vaikka taloustutkimuksen ja kuntalaiskyselyiden otanta on ollut melko suppeaa. Asukkaiden osallistumisen konkreettiset vaikutukset päätöksiin jäävät kuitenkin epäselviksi.

Tarkastuslautakunta toivoo, että päätöksentekoprosessissa varmistutaan tosiasiallisen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisesta ja asukkaiden osallistumisen vaikutukset tuodaan selkeämmin esille.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan jatkossakin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia palveluiden järjestämiseen ja kehittämiseen sekä eritysesti mahdollisuuksia osallistua talouden suunnitteluun hyvinvointialuelain 29 §:n mukaisesti.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle valmistellaan aluevaltuuston hyväksyttäväksi hyvinvointialueen osallisuusohjelma.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että hyvinvointialueella valmistellaan päätöksentekoon selkeä prosessi hyvinvointialueen jäsenten ja palveluiden käyttäjien tekemien aloitteiden käsittelemiseksi. Prosessista tulee käydä ilmi vastuunjaot sekä aloitteiden tekijöiden kuulemisen tavat. Prosessista ja aloiteoikeudesta tulee myös tiedottaa hyvinvointialueen jäseniä ja palveluiden käyttäjiä.

Vastine

- Keski-Uudenmaan kuntayhtymän osallisuusohjelma vuosille 2020-2025 on hyväksytty kuntayhtymän valtuustossa 11/2020. Se on yksi keskeisitä strategiaa toimeenpanevista asiakirjoista ja siirtyi hyvinvointialueelle.
- Keusotessa osallisuus tarkoittaa sitä, että asiakkaat tulevat kuulluksi ja kohdatuksi palvelutilanteissa. Asukkailla on käytössä ajantasainen tieto Keusoten palveluista ja tieto on helposti saavutettavissa. Asukkailla on myös mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin ja osallistua sote-palvelujen kehittämiseen erilaisin keinoin. Henkilöstön näkökulmasta osallisuutta lisätään kehittämällä kuulemisen, kohtaamisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia organisaation eri tasoilla.
- Osallisuusohjelmaa hyödynnettiin ja sitä päivitettiin hyvinvointialuevalmistelun aikana laaja-alaisessa yhteistyössä asukkaiden, kuntien sekä eri sidosryhmien kanssa. Hyvinvointialueen osallisuusohjelman valmistelu jatkuu ja se tulee hyväksyttäväksi edellisen päättymisen aikataulussa. Aloiteprosessi voidaan ottaa mukaan tähän valmisteluun.
- Keusoten alueen asukkailla ja hyvinvointialueen eri-ikäisillä asiakkailla ja potilailla sekä heidän läheisillään on monipuoliset mahdollisuudet vaikuttaa palvelujen kehittämiseen. Uusin kokeilu on syksyllä 2023 toteutettava puntaroiva asukaspaneeli, johon on ilmoittautunut satunnaisotannalla kontaktoiduista alueen asukkaista yli 200 henkilöä, näistä 40-50 henkilöä tulee muodostamaan paneelin.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on strategian valmistelun yhteydessä tarjottu. Taloustutkimuksen ja kuntalaiskyselyiden otanta on ollut kohtalaisen suppeaa.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että hyvinvointialueen strategialle ja palvelustrategialle on esitetty mittarit ja tavoitteet. Mittareiden muodostamisprosessi jäi lautakunnalle epäselväksi. Huomionarvoista on myös, että tavoitteena olevalle ekologisesti kestävälle uudistumiselle ei ole mittareita strategiassa tai palvelustrategiassa.

Strategian ja palvelustrategian mittareista tulee viestiä avoimesti kaikille sidosryhmille. Mittareiden tulisi olla julkisesti saatavilla hyvinvointialueen verkkosivuilla julkaistussa versiossa.

Lautakuntien strategiadokumentteihin valmisteluvaiheessa tekemiä mahdollisia muutosesityksiä ja ”evästyksiä” ei ole merkitty pöytäkirjoihin, joten lautakuntien toiveita on mahdotonta jälkikäteen luotettavasti selvittää. Mahdolliset muutosesitykset tulisi aina merkitä pöytäkirjoihin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että strategiaan liittyvien ohjausryhmien kokouksista ei ole saatavilla julkisia pöytäkirjoja. Strategian päivityssuunnitelman osallistamiskeinojen toteutumisesta ei myöskään ole tietoa saatavilla.

Tarkastuslautakunta kiittää henkilökuntaa strategian valmistelusta tiukassa aikataulussa. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa vastaavissa kokonaisuuksissa esitys julkaistaan hyvissä ajoin, jotta luottamustoimielinten ja hyvinvointialueen jäsenten vaikuttamismahdollisuudet paranevat.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vastine

- Hyvinvointialueen ensimmäisen strategian ja palvelustrategian valmistelu pohjautui sovitusti paljolti aiempaan, kuntayhtymäaikaiseen työhön ja yhtymästrategiaan. Erityisesti palvelustrategian osalta valmistelua tehtiin poliittisessa ohjauksessa kuntayhtymän puolella kevääseen 2022 saakka, minkä jälkeen kehittämis- ja tulevaisuuslautakunta ja palvelujen järjestämisen lautakunta käynnistivät toimintansa ja ottivat työn vastuulleen. Ohjausryhmä ei jatkanut enää työtään tämän jälkeen.
- Mittariston työstäminen tapahtui viranhaltijavalmisteluna, huomioiden mm. valtakunnallisen vähimmäistietovarannon ja kansallisen terveysindeksin kehitys sekä saatavilla oleva mittaritieto. Valmistelun pohjalta pidettiin lautakuntien kanssa yhteisiä ja erillisiä iltakouluja, joissa mittaristoa työstettiin, sen lisäksi että niitä käsiteltiin sekä pykäläasioina että esittelyasioina lautakuntien kokouksissa. Kokouksissa ei ole pidetty keskustelupöytäkirjaa.
- Ekologinen kestävyys tuli strategiaan mukaan valmistelun myöhäisessä vaiheessa, joten sille ei ehditty enää laatia omia mittariehdotuksia. Tämän vuoden aikana on valmisteltu Keusoten vastuullisuusohjelmaa poliittiseen päätöksentekoon, jossa otetaan kantaa ekologiseen kestävyyteen osana vastuullisuutta.
- Seuraavalla strategiakierroksella on tarkoitus osallistaa eri tahoja valmisteluun entistäkin laajemmin ja monpuolisemmin.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta korostaa, että pelastuslautakunnalla on itsenäinen rooli päätöksentekijänä. Tarkastuslautakunta suosittelee, että varmistutaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa sovituista tiiviin yhteistyön muodoista, jotta voidaan turvata hyvän hallinnon toteutuminen sekä molempien alueiden yhdenvertainen palveluiden saatavuus ja laatu sekä, että näiden toteutumista seurataan aktiivisesti.

Vastine

Hyvinvointialueella kiinnitetään erityistä huomiota tiiviin yhteistyön toteutumiseen yhdessä pelastuslaitoksen kanssa mm. säännöllisillä tapaamisilla viranhaltijoiden kesken ja kutsumalla pelastuslaitoksen edustajia mukaan säännöllisiin palavereihin.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että alkuun vaaditut sopimukset Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän kanssa on tehty, mutta HUS-järjestämissopimukseen sisältyvistä palveluiden järjestämisen ehdoista ei ole päätetty ennen järjestämisvastuiden alkamista.

Vastine

- Sote-uudistuksen voimaanpanolain mukaan HUS-järjestämissopimus tulisi laatia vuoden 2024 loppuun mennessä.
- Tilanteessa, jossa Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjinä toimivat 1.1.2023 alkaen uudet hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä, pidettiin perusteltuna, että järjestäjien välisestä työnjaosta olisi sovittu jo vuoden 2023 alkupuolella, mikä toteutuikin.. Tällä menettelyllä haluttiin turvata siirtymävaiheessa asukkaiden oikeudet yhdenvertaisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä edistää palvelujen integraatiota uudistuksen alusta lähtien. Järjestämissopimus toimii myös johtamisen elementtinä ja varmistaa yhteistä talouden ja toiminnan yhteensovittamista.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta pitää suuressa arvossa viestintäyksikön suorittamaa laadukasta, erittäin rajallisin resurssein suorittamaa työtä, joka on ratkaisevasti tukenut merkittävää muutosta.

Tarkastuslautakunta pitää Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen yleisestä tietoverkosta saatavia tietoja hyvinä ja pääosin lain vaatimusten mukaisina. Yksittäisiä puutteita havaittiin yksittäisten laissa edellytettyjen tietojen kohdalla. Puutteet on saatettu viranhaltijoiden tietoon ja niiden korjaamista seurataan tarkastuslautakunnan syksyn kokouksissa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että yleisestä tietoverkosta löytyy lain vaatimusten mukaiset tiedot, vaikka ne eivät kaikilta osin ole esteettömästi ja saavutettavasti saatavilla.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että viestinnän ja tietojen saavutettavuuteen, selkeyteen sekä ajantasaisuuteen kiinnitetään enemmän huomiota. Viestinnässä ja tietojen saatavuudessa tulisi huomioida paremmin myös palveluiden eri käyttäjäryhmät lisäämällä monikanavaisuutta ja -kielisyyttä.

Tarkastuslautakunta toivoo, että myös strategian ja talousarvion sekä muut laaditut tavoitteet ja mittarit sekä niiden toteutuminen esitetään esteettömästi hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Vastine

Tarkastuslautakunta on tehnyt huomioita Keusoten verkkopalveluista. Verkkosivuston saavutettavuuteen vaikuttaa sekä tekninen toteutus että sisällöntuotanto. Verkkosivusto on rakennettu teknisesti saavutettavaksi.

Viestintäpalvelut seuraa jatkuvasti saavutettavuuden toteutumista keusote.fi-verkkosivuilla erilaisilla mittareilla. Keusote.fi-verkkosivun osalta saavutettavuus on hyvällä tasolla, analytiikkatyökalun pisteissä 88/100. Viestintä seuraa työkalun avulla saavutettavuutta aktiivisesti ja tarvittaessa ohjaa sisällöntuottajat tekemään korjaukset. Saavutettavuus ohjaa kaikkea verkkoviestintää, ja siihen on resursoitu viestinnän työaikaa, mm. viikoittaiset tukitunnit sisällöntuottajille sekä perehdytyskoulutukset.

Viestinnän lisäksi verkkosivujen saavutettavuudesta vastaa laaja sisällöntuottajien verkosto. Kaikkien sisällöntuottajien vastuulla on huolehtia siitä, että sivuille lisättävä teksti ja dokumentit ovat saavutettavia. Viestintä järjestää säännöllisesti saavutettavuuskoulutuksia ja selkeän kielen koulutuksia sisällöntuottajille. Vuonna 2023 on järjestetty sisällöntuottajille useita eri saavutettavuuskoulutuksia. Lisäksi henkilöstöllä on laaja saavutettavuutta tukeva aineistopankki sisäisessä intranetissä itseopiskeluvideoineen.

Kesällä 2023 Keusoten ulkoinen verkkosivusto valikoitui aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan kohteeksi. Keusote sai valvonnasta erinomaiset tulokset. Palvelussa havaittiin vain yksi tekninen saavutettavuuspuute, joka on korjattu. Valvonta ja sen tulokset eivät aiheuttaneet tässä vaiheessa muita toimenpiteitä.

Viestintä on keväällä panostanut monikielisten asukkaiden tiedon saantia mm. julkaisemalla Keusoten verkkosivuista kesäkuussa 2023 kieliversiot englanniksi ja ruotsiksi. Lisäksi syyskuussa 2023 verkkosivustolla otettiin käyttöön ReadSpeaker-teknologia, joka kääntää sisällön käyttäjän valinnan mukaan lähes 30 eri kielelle.

Verkkopalveluita kehitetään jatkuvasti verkkosivuanalytiikan ja asiakkaiden palautteiden perusteella. Syksyn 2023 kehityskohteina ovat mm. parempi digipalveluihin ohjaus, selkeämpi navigaatiorakenne ja sisällön esittämistapa sivupohjissa. Asiakkaat otetaan mukaan sivuston kehittämiseen asukaskehittäjien ja asukasraatien kautta. Kehittämistä jatketaan systemaattisesti ensi vuonna.

Viestinnän monikanavaisuutta kehitetään budjetin sallimissa rajoissa. Vuonna 2023 kehittämisen kohteena ovat olleet alueemme asiakaskiinteistöissä olevat infotaulut ja digitaalisen viestinnän kehittäminen. Lisäksi viestintä julkaisee 2x vuodessa kaikissa alueemme paikallislehdissä palveluiden yhteystiedot, jolla pyritään parantamaan tiedon saantia erityisesti niiden osalta, joilla ei ole digitaalisia välineitä käytössään.

Strategian, talouden, tavoitteiden ja muiden vastaavien asiakirjojen toteutumisen mittaamista selvitetään yhdessä ict-palveluiden kanssa.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että hyvinvointialueen ja kunnan rajapinnan työskentelyä on lähdetty kattavasti rakentamaan. Keski-Uudenmaan kuntayhtymän perintö Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle näkyy siinä, että alueelliset yhteistyöverkostot ovat monipuoliset ja kattavat.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä yhteistyön kehittämistä edelleen. Saumattoman yhteistyön takaamiseksi ja asukkaiden laadukkaiden ja oikea-aikaisten palveluiden turvaamiseksi eri yhteistyöosapuolten vastuut tulee olla selkeästi määritelty. Selkeät vastuunmäärittelyt auttavat myös välttämään päällekkäistä työtä. Hyvinvointialueen käynnistyessä uudeksi osaksi yhteistyötä tulevat myös poliittiset päättäjät ja hyvinvointialueen toimielimet. Jatkossa onkin syytä selventää vastinpari-mallin eri osien yhdyspintoja Uudenmaan hyvinvointialueisiin, HUS-yhtymään ja Helsingin kaupungin toimielimiin.

Tarkastuslautakunta haluaa korostaa, että kuntien lisäksi merkittävä yhdyspinta muodostuu myös hyvinvointialueen kolmannen sektorin toimijoihin.

Tarkastuslautakunta suosittelee selvittämään, millaisin mittarein alueen kuntien tyytyväisyyttä yhteistoimintarakenteisiin, toimintamalleihin ja tiedonkulkuun seurataan sekä miten ja kenelle siitä raportoidaan.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vastine

- Tavoitteellinen alueellinen yhteistyö julkisen ja yksityisen sektorin sekä yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa on hyvinvointialueelle hyvin tärkeää. Yhteistyön ohjausmallia on rakennettu kuntayhtymäperustalle ja sen edelleen kehittämistä jatketaan hyvässä yhteistyössä em.kumppanuuksien kanssa. Hyvinvointialueen uudessa toimintaympäristössä uudistuminen on välttämätöntä.
- Yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa seurataan etenkin yhteisten suunnitelmien (esim. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja –kertomus sekä siihen liittyvät kohdennetut suunnitelmat) toimenpiteiden mittareita (tuloksia) ja vaikuttavuutta seuraamalla. HUS-yhteistyötä ohjataan ja arvioidaan HUS järjestämissopimuksen ja siihen liittyvien päätöksentekorakenteiden puitteissa
- Alueellisen yhteistyön ohjausmallin toimivuutta arvioidaan jatkuvasti yhdyspinnan ryhmissä ja tehdään tarpeen mukaan toimenpiteitä. Tärkeä rooli arvioinnin suhteen on hyvinvointialueen ja kuntajohdon yhteistyöryhmällä
- Kokonaisuudesta raportoidaan hyvinvointialueella systemaattisesti osana talouden ja toiminnan vuosikelloa (TA-, strategia- ja ovk-raportointi). Ohjausmallia ja arviointia kehitetään parhaillaan jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti.
- Huomiota tulee kiinnittää kokonaisuudessa myös alueen kuntien sisäiseen organisoitumiseen yhdyspintatyöhön, kunnan omaan toiminta- ja ohjausmalliin sekä erityisesti alueen kuntien keskinäiseen yhteistyöhön suhteessa yhdyspintatyön tavoitteisiin. Onnistunut alueellinen yhteistyö edellyttää kaikkien osapuolien aktiivista ja osallistuvaa roolia sekä osaoptimointiin liittyvien riskien tunnistamista ja avointa käsittelyä.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että talous on tasapainossa tilikaudelta 2022. Tilinpäätös on nollatuloksinen ja tase ei sisällä alijäämää. Valmistelutyö on talouden näkökulmasta toteutunut asianmukaisesti. Talousarviossa on pysytty ja kaikkia määrärahoja ei ehditty käyttää.

Tarkastuslautakunta toteaa, että käytössä olevista materiaaleista ei käy ilmi, että hankintojen yhteydessä olisi tehty yritysvaikutusten arviointia. Tarkastuslautakunta suosittelee, että päätösten yhteydessä tuodaan ilmi yritysvaikutusten arviointi. Lisäksi on arvioitava mikä on kokonaistaloudellisesti tarkasteltuna edullisin ja tarkoituksenmukaisin tapa järjestää laadukkaita palveluja.

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvio on vuodelle 2023 alijäämäinen, mutta on määrä tasapainottua taloussuunnitelmakautena vuoteen 2025 mennessä. Rahoituksen riittävyydestä vuodelle 2023 on syytä varmistua.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että talousarvion valmistelussa vuodelle 2023 ei ole kuultu tarkastuslautakunnan esitystä talousarviosta hyvinvointialueesta annetun lain 125 §:n mukaisesti, vaikka lautakunta on ollut talousarvion valmistelun aikana perustettuna. Tältä osin talousarvion laadintaprosessissa on kehitettävää.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vastine

- Hyvinvointialueen rahoitus pohjautuu valtionrahoitukseen, jossa pääpaino on alueen väestön tarvetekijöillä. Keski-Uudenmaan rahoitustaso on valtakunnallisesti tarkistellen alhaisimmasta päästä. Hyvinvointialueen tuotot mm. asiakasmaksuista ovat vain pieni osa tulovirrasta, joten taloudellinen liikkumavara perustuu pääasiassa valtion rahoituksen tasoon.
- Lainsäädäntö edellyttää että talous on tasapainossa suunnitelmakauden lopussa mutta yksittäinen vuosi voi olla alijäämäinen. Vuosi 2023 näyttää toteutuvan kaikilla hyvinvointialueilla alijäämäisenä, alijäämän kokonaismääräksi koko maan tasolla on arvioitu jopa yli miljardi euroa. Vuoden 2025 rahoituksessa huomioidaan takautuvasti vuoden 2023 tilinpäätöksen toteutuma ja mikäli hyvinvointialueiden alijäämä on miljardi euroa on Keski-Uudenmaan takautuva korvaus n. 35 Me.
- Palvelujen järjestämisessä tavoitellaan kokonaistaloudellisesti edullisinta ja tarkoituksenmukaista tapaa, käytössä on tähän mm. make or buy-analyysimenetelmä.
- Vuoden 2024 talousarvion laadintaprosessia on tarkennettu ja huomioitu, että lautakunnilla sekä vaikuttamistoimielimillä onkin mahdollisuus lausua talousarviosta.

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote